

EL LLENGUATGE

Noms i adjectius

La mateixa manca de determinació de la categoria gramatical que hi pot haver, en les designacions personals, entre un nom substantiu i un adjectiu, és la que pot existir, en el camp de les oracions subordinades, entre una relativa substantiva i una relativa adjectiva. Això sol originar, més que no pas vacil·lacions d'ús, dubtes de terminologia en l'anàlisi d'una construcció, però encara que no és pas imprescindible que hom es plantejgi aquesta qüestió, és lògic que hi hagi qui no es vulgui acontentar amb la seguretat en l'ús sinó que la vulgui fer extensiva a l'anàlisi i a la terminologia.

Observem, així, que els mots dits gentilicis —per exemple—, amb què es denota la nació o pàtria d'un individu, es poden usar alhora com a noms i com a adjectius. Si diem *un francès amic meu* i *un novel·lista francès*, és ben clar per a tothom que el mateix mot, *francès*, en el primer grup nominal és un substantiu i en el segon és un adjectiu. Però si parlant de turistes diem *Els francesos són molt primmirats*, tant poder atribuir al mot *francesos* la categoria de substantiu com considerar-lo un adjectiu referit a un substantiu sobreentès: *els turistes francesos*. En concloem que substantiu i adjectiu són dues categories gramaticals afins, no sempre perfectament destriables. Notem que, en d'altres construccions gramaticals, en l'expressió d'una mateixa idea, cal optar decididament entre el nom i l'adjectiu: *Hi havia molts francesos* i *N'hi havia molts de francesos*.

Anàlogament, si parlant, per exemple, d'estiuvejants, diem *Els que van més mal vestits són els de la urbanització*, tant podem considerar que l'oració subordinada *els que van més mal vestits* és una relativa substantiva com una relativa adjectiva, l'antecedent de la qual seria el nom *estiuvejants* sobreentès: *els estiuvejants que van més mal vestits*. Com se sap, el conjunt *els que* pot usar-se (encara que la normativa més estricta ho desaconselli) com a terme relatiu d'una relativa substantiva i, alhora, s'origina en coincidir l'article definit i el terme *que* d'una relativa adjectiva quan el substantiu que fa d'antecedent és sobreentès, amb què, en casos com el que hem indicat, talment com passava amb els simples mots, no es pot destriar una frase nominal d'una frase adjectiva, fet, però, purament teòric, que no comporta cap vacil·lació en l'ús.

Albert Jané